

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	40966 Комунікації в демократичному врядуванні
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40966
Назва ОП	Комунікації в демократичному врядуванні
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чикаренко Ірина Аркадіївна, Кіцак Тарас Миколайович, Ткачук Дмитро Геннадійович, Заїка Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.01.2023 р. – 14.01.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2906-komunikatsii-v-demokratychnomu-vriaduvanni
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2931-prohrama-onlain-vizytu-ekspertnoi-hrupy-pid-chas-provedennia-akredytatsiinoi-ekspertyzy

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Комунікації в демократичному врядуванні» є актуальною та враховує сучасні вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів, відповідає критеріям акредитації. Цілі програми корелюються із Стратегією розвитку та Статутом НаУКМА. Освітньо-наукова програма відповідає потребам усіх стейкхолдерів. Взірцевою рисою ОНП є залучення до її реалізації освітніх компонент практиків, більшість з яких мають досвід управлінської роботи на керівних посадах в центральних органах державної влади. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам. Викладацький склад має високий рівень кваліфікації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» забезпечує набуття здобувачами загальних та спеціальних (фахових) компетентностей та відповідає, зокрема, вимогам професійних стандартів НАДС, що сприяє успішності подальшого працевлаштування випускників та ефективності їх професійної діяльності на посадах державної служби без додаткової підготовки. У складі ОП є потужна вибіркова компонента, яка налічує близько 60 вибіркового дисциплін, спрямованих на отримання спеціальних (фахових) компетентностей, з яких 50 – це дисципліни професійної і практичної підготовки; 2 – гостьові курси; решта – дисципліни вільного вибору загальним обсягом 15 кред., що при належній організації процедури їх вибору забезпечує дійсно індивідуальну освітню траєкторію здобувача. На ОП здійснюється діяльність у рамках програм академічної мобільності, але поки ще без офіційного визнання результатів навчання. У здобувачів є можливість узяти участь у заходах з підвищення кваліфікації, що проводяться профільними підрозділами інших ЗВО, у т.ч. зарубіжних. У рамках міжнародної кредитної мобільності здобувачі можуть брати участь у міжнародних проєктах. Інноваційна практика залучення викладачів за ланцюжком – гостьовий лектор, сумісник, штатний працівник. Взірцевому характеру відповідає практика університету щодо високого рівня врахування контексту воєнного стану в Україні при організації освітнього процесу за ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні». Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я магістрів ОНП. Наявні школа охорони здоров'я, центр психічного здоров'я та психосоціального супроводу, центр дослідження медіації та діалогу, які створюють умови для успішного навчання та допомагають вирішувати моральні й психологічні проблеми магістрів

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

На сайті є силабуси тільки з обов'язкових ОК, оформлення і зміст яких частково відповідає вимогам Метод. рекомендацій щодо розробки силабусу: переліки літератури не оновлені (окрім 4 модулю ОК4, де є 2 джерела 2019 р.); форма силабусів навіть у межах д-ни різняться (ОК4); не вказано семестр і навч. рік (ОК1, ОК2, ОК3); не визначено або встановлено невірну к-ть кред. (ОК5, ОК2); відсутні e-адреси. ЕГ рекомендує доопрацювати всі силабуси (включаючи ВК), уніфікувати їх структуру відповідно до вимог і розмістити на сайті. Інформація щодо ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» розміщена як на головному сайті університету (<https://www.ukma.edu.ua/>) і продубльована на сторінці Києво-Могилянської школи врядування (<http://kmsgov.ukma.edu.ua/>), однак такий підхід ускладнює процес адміністрування інформації та спричиняє наявності розбіжностей інформації. Потребує доопрацювання сайт університету в частині зручності пошуку інформації для потенційних вступників, зокрема й на ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні».

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова програма (ОНП) за своєю метою є релевантною до Стратегії розвитку НаУКМА на 2015-2025 роки, яка затверджена Конференцією трудового колективу НаУКМА, 28 сесія (протокол №29, 15.09.2015 р.) (<https://is.gd/BCdg8g>) Мета ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» корелюється зі стратегічними

документами розвитку НаУКМА. Зустрічі з керівництвом ЗВО, гарантом ОНП, НПП підтвердили, що всі вони чітко розуміють місце ОНП в стратегії та тактиці розвитку НаУКМА та наполегливо працюють над її розвитком.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічей як з гарантом ОНП, так і з роботодавцями, встановлено факт співпраці під час планування даної ОНП та вибору дисциплін. У матеріалах ОНП присутні рецензії-відгуки роботодавців. За результатами зустрічі встановлено, що потенційні роботодавці беруть участь у формуванні освітніх компонентів ОНП, сприяють організації проведення практики в організаціях публічної сфери. Вони підкреслили важливість даної ОНП, її практичну спрямованість. Під час зустрічі представників студентського самоврядування з експертною групою також було наголошено на тому, що адміністрація ЗВО та НПП дослуховуються до потреб в частині організації освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти та випускники ОНП в ході онлайн комунікації проінформували про те, що результати навчання, комплексний підхід до змісту, форм та методів навчання створюють всі можливості для формування особистої траєкторії, що спрямована на всебічний розвиток фахівця та орієнтована на формування soft skills та удосконалення професійних навичок. Автоматизована система (CA3) та платформа DistEdu, яка забезпечує освітній процес в дистанційних умовах (<https://is.gd/XZXNJF>) університету дозволяють створити додаткові умови для мотивації здобувачів. У ЗВО є практика моніторингу потреб та інтересів магістрів та працівників через опитування (у тому числі й анонімні через скриньку довіри університету - посилання «Контакти» на сторінці ОП) (<https://is.gd/UiOeyo>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» та програмні результати навчання (ПРН) відповідають тенденціям розвитку спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та ринку праці. Перелік загальних і спеціальних компетентностей (с.10-13) корелюється зі Стандартом, але не повною мірою, тобто не повторюють його (наприклад, ЗК3 (здатність розробляти проекти та управляти ними) в ОП замінено на «здатність планувати та управляти часом», а це вужче поняття (управління часом є однією з функцій управління проектами); ЗК4 сформульовано по-іншому; ЗК5 зі Стандарту розбито на 2 частини і теж інакше сформульовано). У процесі формулювання цілей та програмних результатів навчання було враховано співпрацю з Університетом Індіани (Блумінгтон, США; Р. С. Валентино, Б. Грабе, Р. Кравчук) в рамках проекту University Partnership for Pre-Service and In-Service Training in Government Communications (грантовий номер SLMAQM18CA20453).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітні компоненти ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» дозволяють за своїм змістом та обсягом досягти результатів навчання, які визначені стандартом зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Ці результати повністю корелюються із заявленою унікальністю ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі та програмні результати ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» формуються з урахуванням запитів ринку праці та відповідають стратегічним документам розвитку ЗВО. Програма побудована на власній особливій освітній та практичній ніші. При її створенні та функціонуванні враховано інтереси як внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів. ОНП має тісний зв'язок з роботодавцями, який підтвердився під час відповідних онлайн комунікацій з академічним персоналом, здобувачами вищої освіти та роботодавцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку, ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» за критерієм «1. Проектування та цілі освітньої програми» має повну відповідність та взірцевий характер. Недоліки відсутні.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньо-наукової програми (далі – ОП) – 120 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженому наказом МОН України від 04.08.2020 №1001. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом, складає 59 кред. ЄКТС, дисциплін за вибором – 61 кред. ЄКТС (50,5 %) (с.17 ОП), що відповідає вимогам п. 15 част. 1 Закону України «Про вищу освіту». ОП, що представлена на розгляд експертів, затверджена Вченою радою НаУКМА 19.12.2019 (протокол №14, засідання 43, п.6). На сайті НаУКМА представлено 2 різні ОП (<https://is.gd/2cFdYo>, <https://is.gd/Gh1mX1>). Друга ОП має примітку, що розроблена в рамках спільного проєкту НаУКМА та Університету Індіани (Блумінгтон, Індіана, США). Вона відрізняється за змістом від ОП, що акредитується, і визначається як спеціалізація. Внесення змін до чинної ОП підтверджується витягами з протоколу №1 засідання кафедри від 31.08.2022 (<https://is.gd/mYSqbl>) та протоколу №10 від 26.08.2021 (<https://is.gd/GYim43>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП складається з 2-х компонент: обов'язкова (ОК1–ОК7) і вибіркова, яка у свою чергу містить 2 блоки – професійної і практичної підготовки (ВК1–ВК52, 46 кред) і д-н вільного вибору (15 кред). 1-й блок містить 50 ВК і 2 гостьових курси (<https://is.gd/2cFdYo>, с.15-17). З 2-го блоку здобувач може обрати д-ну з будь-якої ОП (с.17). Переліки ЗК, СК, ПРН (с.10-13) певним чином кореспондуються зі Стандартом, але не повторюють його (наприклад, ЗК3 (здатність розробляти проєкти та управляти ними) в ОП замінено на «здатність планувати та управляти часом», а це вужче поняття (управління часом є однією з функцій управління проєктами); ЗК4 сформульовано по-іншому; ЗК5 зі Стандарту розбито на 2 частини і теж інакше сформульовано). В ОП є додаткові ЗК(8–11), які доповнюють перелік. СК, ПРН також враховують або доповнюють позиції Стандарту, втім точного збігу зі Стандартом у формулюваннях немає, хоча у Метод. рекомендаціях щодо розроблення стандартів ВО (<https://is.gd/Zfy5fj>, наказ МОН №584 від 30.04.2020) зазначено, що перелік ЗК має корелюватися з описом відповідного кваліф. рівня НРК й обиратися з переліку Проєкту ЄС TUNING (с.15). В ОП наведено структурно-логічну схему (с.17-22) з детальним описом змісту всіх ОК. Обсяг ВК: від 2 до 4 кред. ВК6,19 – 4 кред; ВК11,12,16,17 – 2 кред, що не відповідає вимогам чинного наказу МОН №47 від 26.01.2015, де вказано, що навч. д-ни і практики плануються, як правило, в обсязі 3-х і більше кред. В умовах різного обсягу ВК у здобувачів може виникнути складність дотримання вимог навч. плану по кількості обраних ВК. У переліках вибіркового д-н в ОП (с.15-17,27,33-34) та навч. плані (<https://is.gd/gZp8Mx>) є розбіжності: на с.16,34 вказано різну назву д-ни ВК35 («Психологія грошей»/«Медіація та діалог у демокр. врядуванні»); на с.15-16,27,34 та навч. плані вказано різний обсяг ВК11, ВК33, ВК45; у навч. плані та на с.33-34 є д-на ВК9, яка на с.15 відсутня; у навч. плані відсутня ВК23, яка є на с.16 ОП. У навч. плані є д-ни, відсутні в ОП: «Технології підготовки та поширення інформ. ПР-матеріалів» (3,5 кред) та «Цифрова демократія, технологія і безпека даних у комунікаціях» (3 кред). Як д-на вільного вибору студента (15 кред) у навч. плані визначено «Фізичне виховання» (3 кред). Разом з тим, матриці відповідності ПК компонентам ОП і забезпечення ПРН відповідними ОК (с.46-47) демонструють взаємозв'язок ОК, спрямованих на досягнення мети ОП і ПРН, хоча для окремих ПК цей зв'язок є дещо умовним (так, для ЗК3 – здатність розробляти та управляти проєктами (Стандарт) або часом (ОП) – у дод. А визначено ОК4–ОК7 і ВК (зокрема 3,11,37,40,43,44,49), які далекі від сфери управління проєктами. Теж стосується і дод. Б, у якому окремим ПРН відповідають від 23 до 27 ОК (ПРН1,2,3,8,9,12). У цілому зміст ОП має чітку структуру; ОК взаємопов'язані між собою і в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та РН, які дещо відрізняються за своїм формулюванням від вказаних у Стандарті, проте доповнюють його.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Результати аналізу чинної ОП, її окремих ОК і навч. плану підтверджують відповідність змісту ОП предметній області, визначеній вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти за вимірами: об'єкт вивчення; теоретичний зміст; методи й технології, якими має оволодіти здобувач; інформаційно-аналітичний інструментарій і системи підтримки й прийняття управлінських рішень у галузі, а також доповнюють зазначені категорії з урахуванням особливостей ОП, що підтверджується її метою («формування високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості, здатної незалежно мислити і діяти відповідально згідно з принципами добра та справедливості для розвитку відкритого і демократичного суспільства, ...») (<https://is.gd/2cFdYo>, с.5). В ОП наявний опис вибіркової та обов'язкової компоненти. Разом з тим, на сайті представлено силабуси тільки обов'язкових ОК (<https://is.gd/TdKjFB>), оформлення яких не відповідає повною мірою вимогам Метод. рекомендацій щодо розробки силабусу (наказ №7 від 09.01.2019, <https://is.gd/a8cGKI>), у яких визначено всі його обов'язкові елементи і надано відповідний приклад (с.6-7). Так, на титулі слід вказати назву фак-ту, кафедри, курс, семестр, галузь, спец-ть, е-адреса викладача. Разом з тим, у представлених на сайті силабусах переліки літератури в ОК01-ОК05 не оновлені (окрім модулю 4 в ОК4, де наведено 2 джерела 2019 р. – Бюджетний і Податковий кодекси), форма силабусів навіть у межах однієї д-ни різняться (модулі ОК4), не вказано семестр і навч. рік (ОК1, ОК2, ОК3); не визначено або встановлено невірну к-ть кред. (ОК5, ОК2); відсутні е-адреси викладачів. Щодо змістовного наповнення ОП, то відповідно до предметної сфери воно формується такими ОК (зокрема, модулями в їх складі): «Філософія демократичного врядування», «Вироблення доказової політики», «Стратегічне управління та комунікації», і підкріплюється навчально-дослідницькою практикою і виконанням кваліфікаційної роботи. Незважаючи на те, що у складі обов'язкових ОК явно не простежується вивчення основ саме публічного управління та адміністрування (згідно з назвою спеціальності), сформована таким чином ОП у цілому (разом із вибірковою компонентою) забезпечує набуття здобувачами теоретичних знань і компетентностей у цій сфері та відповідає вимогам професійних стандартів НАДС, що у майбутньому буде сприяти успішності подальшого працевлаштування випускників та ефективності їх професійної діяльності на посадах державної служби без додаткової підготовки (с.7 ОП). Гарант, здобувачі й роботодавці під час зустрічей з ЕГ підтвердили відповідність ОП предметній області спец-ті 281. Представники роботодавців, викладачі та здобувачі також підтвердили, що їх пропозиції враховуються для забезпечення відповідності змісту ОП предметній сфері.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ІОТ здобувача регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (наказ №300 від 14.06.2021, <https://is.gd/lmoPYD>) і Порядком проведення запису студентів на вибіркові д-ни за допомогою САЗ (наказ №109 від 07.03.2018, <https://is.gd/cXNAes>). У п.4.15 Положення (с.7) зазначено, що навчання здійснюється на основі інд. планування – кожен студент має свій ІНП, який містить інформацію про перелік своїх ОК і ВК. Вибіркова компонента ОП складається з 2-х блоків – д-н професійної і практичної підготовки (ВК1–ВК53, 46 кред.) і д-н вільного вибору (15 кред.), що відповідає п.4.8 та п.4.15 Положення (<https://is.gd/lmoPYD>, с.6-7). 1-й блок містить 50 вибірових д-н професійної й практичної підготовки і 2 гостьових курси (<https://is.gd/2cFdYo>, с.15-17). У складі 2-го блоку здобувач має право обирати д-ну з навч. плану будь-якої спец-ті та ОП (с.17), що підтверджується п.4.8 Положення: здобувачам рекомендується обирати д-ни з історії, культури України, філософії, сертифікатні програми, MINOR, військову підготовку, II іноземну мову. ВК мають різний обсяг (від 2 до 4 кред). У самооцінці вказано, що здобувач може обрати 20 із 50 ВК (с.8), проте у навч. плані (<https://is.gd/gZp8Mx>) і ОП не вказано кількість ВК, що може обрати здобувач, тому в умовах різного обсягу ВК у здобувачів можуть виникнути труднощі з дотриманням вимог щодо загального обсягу вибірк. компоненти. Запис здобувача на д-ни й формування ІНП за допомогою САЗ відбувається згідно з інструкцією в оголошені деканатом терміни, зазначені в календарному графіку навчально-методичної роботи (<https://is.gd/cXNAes>, с.3). Студент несе відповідальність за своєчасне заповнення ІНП і зміст вибіркової частини. На сайті розміщено Каталог дисциплін (2746 записів з анотацією, <https://is.gd/SvhtSw>), до якого можна увійти з логіном і паролем й обрати дисципліни через САЗ. Згідно з наказами №109 від 07.03.2018 (<https://is.gd/cXNAes>), №103 від 26.02.2021 (<https://is.gd/69nKvA>) здобувачі починають формувати свої ІНП у I семестрі (обирають д-ни/сертифікатні програми). Навесні вони обирають д-ни, що вивчатимуть на II курсі. ІОТ також підкріплюється можливістю здобувача самостійно обрати тему маг.роботи (п.3.2 Положення про кваліфікаційну роботу студента, наказ №95 від 02.03.2020, <https://bit.ly/3LX33oY>). На сторінці ОП (<https://is.gd/2cFdYo>) вказано е-адресу для надання пропозицій щодо вдосконалення й оцінювання ОП – kmsgov@ukma.edu.ua. Є посилання на форми для опитування стейхгольдерів (<https://is.gd/mAyKUQ>), викладачів (<https://is.gd/CYUc7m>), здобувачів, випускників (<https://is.gd/DXlw7c>). На запит ЕГ було надано 2 однакові ІНП (2021-2022) і 1 (2022-2023) – інший (решта в архіві), тому ЕГ не змогла переконатися у вільному виборі. ІОТ забезпечується можливістю вибору баз практики (<https://is.gd/49oE1O>). Разом з тим, Гарантом, викладачами, студентами заявлено, що вибір д-н здійснюється за унормованою процедурою, інформацію про ВК здобувачі отримують від гаранта і викладачів, ВК з інших ОП вони не обирають.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Результати вивчення нормативних документів ЗВО та зустрічей зі здобувачами, випускниками, стейкхолдерами підтверджують важливість практичної підготовки, яка є обов'язковим компонентом ОП і здійснюється, зокрема, шляхом проходження здобувачами практики (ОК6) обсягом 8 кред., з яких 160 год. відведено на самостійну роботу здобувача. У навч. плані практику визначено як «навчально-дослідницьку в органі влади України». У Положенні про організацію та проведення практик здобувачів НаУКМА (наказ №80 від 14.02.2022, <https://is.gd/HrYiHS>) вказано мету навчально-дослідницької практики – розвиток компетентностей, пов'язаних з організацією і виконанням науково-дослідних робіт (п.2.7, с.3). У п.4 зазначеного положення вказано, що бази практик визначають керівники практик (с.5). З базами практик завчасно укладаються договори. Разом із тим здобувачі можуть самостійно обирати базу практики та погоджувати її з кафедрою та/або гарантом ОП (п.4.4, с.5), що також забезпечує формування ІОТ здобувача і сприяє працевлаштуванню випускників ОП у майбутньому. Відповідно до навч. плану навчально-дослідницька практика проводиться на 2 курсі (квітень-травень, 5 тижнів), перед початком підготовки до кваліфікаційного екзамену та підсумкової атестації. Під час проходження практики в підрозділі органу влади (або іншій організації) здобувач може обґрунтувати свої пропозиції щодо вдосконалення діяльності цього підрозділу та підготувати певні рекомендації, які увійдуть до рекомендаційної частини його магістерської роботи. У Робочій програмі з навчально-дослідницької практики в органах влади України (2020 р., <https://is.gd/490E1O>) представлено опис процедур її організації та проходження. Визначено компетентності (ЗКО1-07, СКО1-12 і РНО1-15), які забезпечує практика, і які повністю відповідають Стандарту, проте відрізняються від вказаних в ОП. Разом із тим, далі по тексту йдеться про іншу практику (виробничу): на с.8 вказано, що виробничу практику проходять студенти 2 курсу професійного спрямування «Публічне управління та адміністрування» у 2 семестрі, і місцем практики є центральні органи виконавчої влади, регіональні та місцеві органи влади, органи місцевого самоврядування. На с.9 вказано, що базами виробничої практики є органи державної влади, місцевого самоврядування, міжнародні представництва в Україні, громадські організації. На запит ЕГ щодо документів, що підтверджують проходження практики (робочі програми, договори, звіти здобувачів) було надано 1 документ – лист-підтвердження від Центру надання соціальних послуг Жовтводської міськради від 20.06.2022 про те, що студентка ОП проходила «учбову» практику з 11.04.2022 по 15.05.2022 як волонтерка. На жаль, у документі не вказано назву ОП. НПП і випускники ОП підтвердили роль практики у формуванні soft skills, зокрема таких, як комунікативні навички, навички медіації, критичне мислення тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти soft skills, що відповідають цілям і результатам навчання. До таких компетентностей, зокрема, віднесено ЗК2,4,7,9,10 та СК4,6 (с.10-11). Для отримання soft skills в ОП включено як обов'язкові (ОКО1-05), так і вибіркові ОК, які мають забезпечити успішність здобувачів у подальшій професійній діяльності у сфері публічного управління й адміністрування та розвинути такі навички, як здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, налагоджувати ефективні комунікації, діяти соціально-відповідально тощо. У Відомостях про самооцінювання (с.8-9) зазначається, що отримання здобувачами soft skills відбувається під час опанування саме вибіркових освітніх компонентів, навчання за якими орієнтовано на особистісний розвиток, групову роботу, вміння презентувати її результати тощо. Це підтверджується змістом відповідних д-н, анотації яких є в ОП, зокрема, ВК1 «Теорія комунікації...», ВК3 «Політика згуртування і лідерство...», ВК10 «Суспільна і культурна дипломатія», ВК11 «Комунікаційні кампанії...» та інших (ВК19,32,36,38), які переважно спрямовані на удосконалення комунікативних навичок (<https://is.gd/2cFdYo>, с.28-43). Разом із тим, у Каталозі дисциплін, розміщеному на сайті НаУКМА, і який містить 2746 записів з їх стислою анотацією (<https://is.gd/SvhtSw>), явно не визначено – які саме д-ни відносяться до soft skills і можуть пропонуватися здобувачам, зокрема з інших ОП. Тому, як запевнили здобувачі, вони довіряють кафедрі й обирають д-ни за рекомендаціями Гаранта та викладачів тільки з переліку ОП. Викладачі навели приклади застосування активних методів навчання, що сприяють отриманню soft skills (медіація, симуляція, ділові та рольові ігри, тренінги (зокрема на англ. мові), аналіз політики зі складанням аналітичної записки тощо). Здобувачі та випускники підтвердили свій інтерес до конкретних кейсів, зокрема по медіації, які вони опрацьовували на практичних заняттях. Випускники ОП також підтвердили ключову роль навчально-дослідницької практики у формуванні soft skills: з їх слів, вміння критично мислити, працювати у команді, здатність до адаптації і дій у новій ситуації сприяє їх професійній діяльності. Під час зустрічей з ЕГ здобувачі продемонстрували розвинені soft skills (комунікабельність, толерантність, вміння вести дискусію, щирість і відвертість). Здобувачі та випускники зазначили, що взагалі вся ОП сприяє розвитку їх соціальних навичок, але окремо виділили вибіркову д-ну ВК19 «Управління конфліктами, медіація і діалог у демократичному врядуванні», а також ті д-ни, що стосуються лідерства, дипломатії та аналізу суспільних політик (зокрема, ВК3, ВК10, ВК11, ВК38).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спец-ті 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня ВО відсутній. ОП розроблено відповідно до вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженому наказом МОН України від 04.08.2020 №1001 та з урахуванням вимог професійного стандарту, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 13.12.2019 №1752 1752 «Про затвердження професійного стандарту на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту»» (<https://is.gd/xFnOoC>) (в ОП є відповідні матриці відповідності – додатки В-Д: Матриця забезпечення програмними результатами навчання трудових функцій, визначених у розділі 6 професійного стандарту; Матриця відповідності спеціальних компетентностей програми фаховим

(спеціальним) компетентностям професійного стандарту; Матриця відповідності програмних результатів навчання результатам, визначеним стандартом вищої освіти, а також знанням, умінням і навичкам, визначеним у професійному стандарті (с.48–70).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Реальний обсяг навантаження здобувачів відповідає вимогам Положення про організацію осв. процесу в НаУКМА (наказ №300 від 14.06.2021, <https://is.gd/lmoPYD>): обсяг ОНП для здобуття ступеня магістра – 120 кред. ЄКТС (п.3.2, с.6). Тривалість навчання – 1 р.10 міс. (п.4.2, с.9), з них 52 тижні – I рік навчання, 42 тижні – II. Згідно з п.4.5 Положення у навч. році 2 семестри: осінній (15 навч. тижнів з урахуванням тижня самост. роботи); весняний (15 навч. тижнів з урахуванням тижня самост. роботи) і додатковий період весняного семестру – 7 навч. тижнів (с.7-8). Навч. навантаження одного н.р. становить 60 кред. ЄКТС (п.4.3, с.9). Згідно з навч. планом (<https://is.gd/gZp8Mx>) навчання здійснюється впродовж 6 триместрів, з них на теорет. навчання протягом 2-х років відведено 36+25=61 тиж., самост. роботу – 2+1=3 тиж.; екзаменаційні сесії – 4+4=8 тиж.; практику – 5 тиж.; канікули – 10+2=12 тиж.; підготовку до кваліфік. екзамену – 2 тиж.; атестацію – 3 тиж., що разом складає 94 тиж. Обсяг ОК різний – обов'язкові ОК мають обсяг від 3 до 8 кред., вибіркові – від 2 до 4 кред. Більші за обсягом обов'язкові ОК складаються з модулів по 2 кред. (ОК3,4,5). Обсяг самост. роботи здобувачів по різних ОК у відсотковому еквіваленті приблизно однаковий (66,7%), окрім таких позицій навч. плану: 1.1.3 (68,8%), 2.1.2 (65,7%). Тижн. навантаження з нормативних ОК – 11 та 10 год. (1 та 2 семестри), з вибіркових ОК – від 10 год. (2 семестр) до 44 год. (4 семестр) (<https://is.gd/gZp8Mx>, с.6). Нормативний блок (разом із практикою) – 1050 год., вибірковий – 1830 год., атестація – 720 год., що в цілому дорівнює 120 кред. На ОП встановлено обмеження на мінімальну чисельність навч. групи на вибіркові д-ни (15 осіб). Разом з тим, у п.3 наказу №229 від 16.06.2015 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навч. роботи...» зазначено, що для студентів магістерських програм група з вибіркових д-н формується за умов запису на неї від 15 до 27 осіб, але якщо к-ть студентів зі спец-ті ≤ 15, то д-на відбувається за умов запису на неї 90% чисельності студентів відповідної спец-ті (<https://is.gd/bZkhRQ>, с.6). Навчання за ОП відбувається 3 дні на тиждень (п'ятниця, субота, неділя). Керівник навч.-метод. відділу підтвердила, що максимальне аудиторне тижневе навантаження здобувача дорівнює 18 год. Отже норму 18 ауд. год., зазначену у п.10 Методичних рекомендацій щодо запровадження ЄКТС і її ключових документах (лист МОН України від 26.02.2010, <https://is.gd/SzdQZk>) не перевищено. Здобувачі підтвердили, що враховуючи те, що вони працюють у режимі 24/7 (вони всі працевлаштовані), часу на самостійну роботу у них обмаль. З початку навч. року було взагалі дуже важко, а потім заняття стали проводитися не кожен тиждень, і їм стало значно легше знаходити час на підготовку. Під час зустрічей з викладачами й здобувачами ЕГ переконалися у достатності обсягу погодинного навантаження і його розподілу на ауд. й самост. роботу, що в цілому сприяє досягненню запланованих цілей і ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У відомостях про самооцінювання зазначено, що підготовка здобувачів за дуальною формою на ОП не здійснюється. Разом із тим, з 2020 р. у НаУКМА діє Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (наказ № 479 від 08.12.2020, <https://is.gd/ELLSM6>). На зустрічах з ЕГ керівництво закладу (віце-президент, завідувач кафедри, гарант) підтвердили, що для впровадження дуальної освіти на цій спеціальності є труднощі, пов'язані з готовністю роботодавців, зокрема, органів державної влади та органів місцевого самоврядування до такої організації діяльності. Втім, ЗВО готовий до діалогу з ними та впровадження дуальної форми освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Подана на розгляд ЕГ ОП є освітньо-науковою, забезпечує набуття здобувачами загальних та спеціальних (фахових) компетентностей та відповідає, зокрема, вимогам професійних стандартів НАДС, що сприяє успішності подальшого працевлаштування випускників та ефективності їх професійної діяльності на посадах державної служби без додаткової підготовки. 2. Освітньо-наукова програма окрім обов'язкового блоку інформації щодо профілю ОП містить додаткову інформацію, зокрема, стислу анотацію всіх обов'язкових та вибіркових ОК, що викладаються на ОП, а також матриці щодо відповідності певних критеріїв (ПРН, СК тощо) окремим позиціям професійного стандарту на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту», затвердженого наказом Мінсоцполітики №1752 від 13.12.2019 (трудовам функціям, фаховим компетентностям, знанням, умінням, навичкам). 3. У складі ОП є потужна вибіркова компонента, яка налічує близько 60 вибіркових дисциплін, спрямованих на отримання спеціальних (фахових) компетентностей, з яких 50 – це дисципліни професійної і практичної підготовки; 2 – гостьові курси; решта – дисципліни вільного вибору загальним обсягом 15 кред., що при належній організації процедури їх вибору забезпечує дійсно індивідуальну освітню траєкторію здобувача.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На сайті є силабуси тільки з обов'язкових ОК, оформлення і зміст яких частково відповідає вимогам Метод. рекомендацій щодо розробки силабусу: переліки літератури не оновлені (окрім 4 модулю ОК4, де є 2 джерела 2019 р.); форма силабусів навіть у межах д-ни різняться (ОК4); не вказано семестр і навч. рік (ОК1, ОК2, ОК3); не визначено або встановлено невірну к-ть кред. (ОК5, ОК2); відсутні е-адреси. ЕГ рекомендує доопрацювати всі силабуси (включаючи ВК), уніфікувати їх структуру відповідно до вимог і розмістити на сайті. Перелік ЗК,СК,ПРН корелюється зі Стандартом, але не повністю. Тому з метою наближення до вимог Стандарту ЕГ рекомендує дотримуватися в ОП кодування ЗК, СК, ПРН, затвердженого Стандартом; у переліку ЗК замінити ЗКОз на вказану в Стандарті; ЗКО5 і ЗКО6 – на наявну в Стандарті ЗКО5. Додаткові ЗК мають продовжувати перелік ЗК, встановлених Стандартом. Доцільно провести аналогічну процедуру і з упорядкування СК і ПРН. ВК мають різний обсяг (2–4 кред). У навч. плані та ОП не вказано, яку кількість ВК може обрати здобувач, тому в умовах різного обсягу ВК у здобувачів під час вибору можуть виникнути труднощі з дотриманням вимог щодо загального обсягу вибіркової компоненти та кількості д-н, що мають обрати. Тому ЕГ пропонує переглянути обсяги ВК у бік їх зрівняння (наприклад, всі по 3 кред) і у примітці до навч. плану й ОП вказувати – скільки д-н можна обрати. Відповідно до наказу №229 від 16.06.2015 «Про затвердження норм часу...», якщо к-ть студентів зі спец-ті ≤ 15, то вибіркова д-на відбувається за умови запису на неї 90% студентів зі спец-ті. Ураховуючи, що к-ть здобувачів І курсу на двох ОП дорівнює 15, ЕГ рекомендує підготувати пропозиції щодо внесення змін до «Норм часу...» щодо зменшення (або взагалі зняття) обмеження для малочисельних навч. груп з метою удосконалення процедури формування ІОТ здобувача. У РП з навч.-дослідн. практики визначено компет-ті, які вона забезпечує, і які повністю відповідають Стандарту, проте відрізняються від вказаних в ОП. По тексту також є окремі технічні огріхи: йдеться не про навч.-дослідницьку, а про виробничу практику; вказано різні місця її проходження. ЕГ вважає за необхідне до початку практики доопрацювати програму. По тексту ОП є технічні помилки, які рекомендовано якнайшвидше усунути: розбіжності у переліках ВК (с.15-17,27,33-34 ОП) і навч. плані (на с.16,34 вказано різну назву д-ни ВК35; на с.15-16,27,34 і навч. плані вказано різний обсяг ВК11, ВК33, ВК45; у навч. плані і на с.33-34 є д-на ВК9, яка на с.15 відсутня; у навч. плані відсутня ВК23, яка є на с.16 ОП). У навч. плані є д-ни, відсутні в ОП: «Технології підготовки та поширення інформ...», «Цифрова демократія, технологія і безпека...»; як д-ни вільного вибору студента у навч. плані визначено «Фізичне виховання»; ОП затверджена 2019 р., а навч. план 2021 (хоча зміни вносилися); ОП перевантажена матеріалом з описом ОК і ВК, який має бути в силабусах. Також варто прибрати з сайту стару версію ОП, яка без дат і визначена як спеціалізація.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ встановила факти, що підтверджують відповідність критерію 2: обсяг ОП, її обов'язкових ОК, розподіл бюджету часу на аудиторну та самостійну роботу здобувачів відповідають нормативним вимогам. Структура ОП є чіткою, логічною і передбачає можливість для формування ІОТ здобувачів ВО. Процедури вільного вибору дисциплін і формування ІОТ унормовуються відповідним документами, проте вимагають подальшого удосконалення. У складі ОП є навчально-дослідницька практика в органі влади, яка сприяє формуванню у них професійного досвіду і комунікативних навичок. Разом з тим, ЕГ рекомендує переглянути перелік компетентностей здобувачів (насамперед, загальних) з метою їх наближення до Стандарту, а також обсяг окремих вибірових компонент з метою спрощення процедури їх вибору через забезпечення рівного обсягу кожної ВК і надання пояснення, яку саме кількість ВК і з яких блоків має обрати здобувач. Також ЕГ рекомендує усунути технічні негаразди в ОП і навч. плані та розмістити оновлені ОП та всі силабуси на сайті. Заявлені в самооцінці позиції підтверджено учасниками процесу акредитації, а також наданими на запит ЕГ документами. За результатами їх аналізу та під час зустрічей з фокус-групами ЕГ дійшла висновку, що ОП може забезпечити формування у здобувачів ВО компетентностей, які сприятимуть успішності працевлаштування та подальшої результативної діяльності в органах публічного управління та адміністрування. ЕГ вважає, що ОП загалом відповідає критерію 2 з недоліками, що можна швидко виправити.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до НаУКМА у 2022 р. затверджено наказом ректора №189 від 20.05.2022. У зв'язку з війною відбулися окремі зміни до Правил прийому, затверджені рішенням Приймальної комісії НаУКМА від 24.06.2022, протокол №6 (<https://is.gd/72tyNH>). Правила прийому на ОП і процедура вступу абітурієнтів

відповідають вимогам чинного законодавства, є чіткими, доступними й зрозумілими для вступників. Для підготовки магістрів за спеціальністю 281 на замовлення НАДС у Правилах прийому враховано Порядок прийому на навчання за ОП підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», затверджений постановою КМУ від 29.07.2009 №789 (водночас на ОП і спец-ті в цілому не здійснюється навчання на замовлення НАДС). У п.7.2 Правил прийому (с.23) зазначено, що для вступу за спец-тю галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» конкурсний відбір для здобуття ступеня магістра осіб, які вступають на навчання на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста) здійснюється за результатами вступних випробувань у формі магістерського тесту навчальної компетентності, фахового іспиту, індивідуальної усної співбесіди або розгляду мотиваційних листів у передбачених Правилами прийому випадках (<https://is.gd/72tyNH>), які свідчать про зацікавленість вступників у навчання саме на цій ОП. У п.10 розд. VIII (с.29) зазначено, що під час вступу за кошти фізичних та/або юридичних осіб на конкурсні пропозиції, які передбачають складання магістерського тесту навчальної компетентності, вступники на основі ступеня магістра (ОКР спеціаліста) можуть за їх вибором або подати результат магістерського тесту навчальної компетентності, або скласти індивідуальну усну співбесіду з іноземної мови. Отже, ЕГ дійшла висновку, що Правила прийому є інформативними, мають роз'яснення вживаних термінів, не містять дискримінаційних положень, визначають вимоги до рівня освіти вступників, джерела фінансування здобуття ВО, обсяги прийому та державного замовлення, строки прийому заяв і документів, спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття ВО та рекомендації до зарахування (<https://is.gd/72tyNH>). Також у Правилах є інформація про те, як формується рейтингові списки вступників, описані права вступників на обрання місця навчання та процедура переведення на вакантні місця держзамовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб, визначено інші вимоги й умови вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У Правилах прийому на навчання до НаУКМА у 2022 р. (<https://is.gd/72tyNH>) враховано особливості формування як контингенту здобувачів за спец-тю 281 «Публічне управління та адміністрування», так і самої ОП. Так, у п.10 розд. II зазначено, що особливості прийому на навчання за ОНП підготовки магістрів за спец-тю 281 «Публічне управління та адміністрування» за держзамовленням НАДС визначаються Порядком прийому на навчання за ОП підготовки магістрів за спец-тю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», затвердженим постановою КМУ №789 від 29.07.2009 (с.8, <https://is.gd/72tyNH>). Водночас набір на спец-ть регламентується наказами НАДС №66-21 від 13.04.2021 «Про затвердження Критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення НАДС...» (<https://is.gd/quiEN5>) і №44-22 від 14.06.2022 «Про затвердження рекомендованого переліку документів, що подаються учасником конкурсного відбору...» (<https://is.gd/AiG8IR>). Втім навчання на замовлення НАДС на спец-ті 281 не здійснюється (є 1 бюджетне місце, решта – контракт). У п.7.2 розд.VII (с.23) та п.10 розд.VIII (с.29) зазначено, що при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра за спец-тю галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» вступники можуть брати участь у конкурсному відборі за результатами вступних випробувань у НаУКМА. Для таких осіб проводяться індивідуальні усні співбесіди з англ. мови та фахові вступні випробування в НаУКМА. У пп.9 п.7.2 розд.VII (с.25) зазначено, що при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра за спец-тю галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» конкурсний бал розраховується за формулою: $KB = 0,5^*P1 + 0,5^*P2$, де P1 – оцінка МТНК (або індивідуальної усної співбесіди з іноземної мови у передбачених Правилами прийому випадках) за шкалою від 100 до 200 балів (таблиця переведення тестових балів МТНК до шкали 100–200 наведена в додатку 5 до Правил прийому); P2 – оцінка фахового іспиту за шкалою від 100 до 200 балів. Що стосується особливостей прийому саме на цю ОП, то державного замовлення немає, тільки контракт і денна форма навчання. У ході спілкування з Гарантом, здобувачами і випускниками ЕГ встановила, що Правила прийому враховують як відповідність вимогам професійних стандартів НАДС, так і особливості самої ОП – практико-орієнтоване навчання дорослої аудиторії, яка вже має вищу освіту, й головне – мотивацію навчатися саме на цій ОП. Про це свідчать мотиваційні листи і «мотиваційні презентації» вступників, які вони готують під час вступу і потім розвивають у своїх магістерських роботах, опрацьовуючи так званий «наскрізний алгоритм навчання» (вже під час навчання здобувачі готують низку Policy Paper, спрямованих на розв'язання конкретних суспільних проблем, дослідження і аналіз політик в різних сферах публічноуправлінської діяльності). Здобувачі підтвердили важливість і зрозумілість Правил прийому до НаУКМА, з якими вони знайомилися на сайті закладу та за рекомендаціями друзів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема за межами України, регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (наказ №300 від 14.06.2021, <https://is.gd/lmoPYD>), Положенням про критерії оцінювання знань здобувачів (наказ №643 від 29.12.2021, <https://is.gd/lmoPYD>), Положенням про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність бакалаврів, магістрів (наказ №96 від 14.03.2016, <https://is.gd/i8ooXY>). Правила є чіткими, зрозумілими і відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з ВО в Європейському регіоні. До участі у програмах мобільності допускаються всі студенти, які успішно навчаються (п.2.2 Положення, <https://is.gd/i8ooXY>). Відбір учасників відповідних програм здійснюється комісією, сформованою відділом міжнар. співробітництва із залученням іноземних викладачів, представників випускової кафедри й студ. самоврядування. Відбір учасників здійснюється з урахуванням академ. успішності (середній бал ≤ 80); знання

іноземної мови; вмотивованості; суспільної / наукової активності (с.2). У п.2.7 зазначено, що під час участі у програмах мобільності студенти можуть опанувати навч. д-ни, які будуть перераховані в НаУКМА як обов'язкові, професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни чи як дисципліни вільного вибору. Рекомендована кількість кредитів, які мають бути отримані студентом – від 25 до 30 кред. ЄКТС за семестр (с.3). В ОП зазначено, що академічна мобільність реалізується згідно з договорами і меморандумами (<https://is.gd/6FB6wn>, с.14). На сайті (сторінка Кірово-Могілянської школи урядування) наведено логотипи організацій-партнерів і меморандуми про співпрацю (<https://is.gd/CaTlm5>). Також у здобувачів є можливість узяти участь у заходах з підвищення кваліфікації, що проводяться профільними підрозділами інших ЗВО, зокрема Українською школою урядування (меморандум від 20.10.2020, <https://is.gd/hNUqvI>); Навчально-науковим інститутом публічного управління Луганського нац. ун-ту (меморандум від 18.12.2020, <https://is.gd/ZuJrRp>); DISFOR – University of Genova (меморандум від 21.02.2022); регіональними центрами підвищення кваліфікації держ. службовців і посадових осіб місц. самоврядування (меморандуми: <https://is.gd/g9D99S>, <https://is.gd/p1Oh1t>, <https://is.gd/bRtubr>) тощо. У рамках міжнародної кредитної мобільності здобувачі можуть брати участь у проєктах, зокрема: NISPAcee, University Partnership for Pre-Service and In-Service Training in Government Communications; Oslo Metropolitan University (проєкт EGOVLOC). Разом з тим, під час зустрічей ЕК з НПП, адміністративним персоналом і здобувачами виявлено, що прикладів офіційного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами даної ОП в інших ЗВО і за програмами академічної мобільності не було, хоча у попередні роки здобувачі брали участь у відповідних проєктах. Присутні на зустрічах здобувачі також відзначили, що поінформовані про можливості програм академічної мобільності та про порядок конкурсного відбору за ними, але інтересу не виявили.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній (а також інформальній) освіті, регламентуються окремим Положенням про порядок та процедуру визнання результатів через неформальну освіту (наказ №530 від 30.12.2020, <https://is.gd/c9fEmf>). Правила є чіткими, зрозумілими та доступними для здобувачів. Перерахування д-ни не є повторним складанням екзамену/заліку здобувачем, а є з'ясуванням відповідності здобутих у неформальній освіті результатів змісту й обсягу загальних та спеціальних компетентностей відповідної ОП НаУКМА (с.2). У п.2.2 зазначено, що обсяг визнаних результатів неформальної освіти на ОП магістерського рівня не може перевищувати 6 кред. (с.2). У п.3 Положення детально описана процедура визнання: зазначається, що здобувач має подати заяву декану факультету не менш ніж за 30 днів до початку семестру і додати до неї відповідні підтверджувальні документи. Декан своїм розпорядженням створює комісію, яка розглядає надані документи і приймає рішення про перерахування. Готується відповідний протокол про зарахування / незарахування. У негативному випадку здобувач має право звернутися із заявою про апеляцію, у такому випадку створюється апеляційна комісія, яка розглядає скаргу протягом 5 робочих днів і ухвалює відповідне рішення, яке оформлюється у вигляді протоколу. Здобувачі підтвердили, що під час їх навчання на ОП таких випадків не було, але про можливість перерахування вони знають.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на ОП, відповідні програми вступних випробувань та опис процедури вступу абітурієнтів враховують як особливості формування контингенту здобувачів (відповідність вимогам професійних стандартів НАДС), так і особливості самої ОП, спрямованої на реалізацію практико-орієнтованого навчання дорослих, які вже мають вищу освіту та бажання навчатися саме на цій ОП, про що свідчать мотиваційні презентації (листи) вступників, які вони подають разом з документами під час вступу, а потім продовжують розвивати протягом усього навчання під час виконання завдань з д-н та написання магістерської роботи. У Правилах прийому враховано Порядок прийому на навчання за ОНП підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», затверджений постановою КМУ від 29.07.2009 №789 – на випадок, якщо НаУКМА буде оформлювати документи на участь у конкурсі НАДС на підготовку магістрів 281 спец-ті. На ОП здійснюється діяльність у рамках програм академічної мобільності, але поки ще без офіційного визнання результатів навчання. У здобувачів є можливість узяти участь у заходах з підвищення кваліфікації, що проводяться профільними підрозділами інших ЗВО, у т.ч. зарубіжних. У рамках міжнародної кредитної мобільності здобувачі можуть брати участь у міжнародних проєктах (детальна інформація про це є на сайті НаУКМА). Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема за програмами академ. мобільності, а також отриманих у неформальній та інформальній освіті, регламентується внутрішніми організаційно-розпорядчими документами, розміщеними на сайті у вільному доступі, і є чітко визначеними та зрозумілими для здобувачів. У попередні роки є приклади, коли здобувачі брали участь у відповідних програмах і проєктах, втім потреби у перерахуванні результатів навчання у них не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Здобувачі поінформовані про можливості програм академічної мобільності та про порядок конкурсного відбору за ними, проте інтересу не виявляють. Приклади офіційного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами ОП в інших ЗВО і за програмами академічної мобільності відсутні. Тому ЕГ рекомендує кафедри популяризувати здобувачам можливості навчання за такими програмами, заохочувати їх до участі та формалізувати цю діяльність згідно з відповідними документами ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ встановила факти щодо повної (зразкової) відповідності ОП вимогам Критерію 3 та прагнення ЗВО до постійного вдосконалення процесів, які забезпечують вступ на ОП та визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Правила прийому на ОП, відповідні програми вступних випробувань, опис процедури вступу абітурієнтів враховують як особливості формування контингенту здобувачів (відповідність вимогам професійних стандартів НАДС), так і особливості самої ОП, спрямованої на реалізацію практико-орієнтованого навчання дорослих, які вже мають вищу освіту та бажання навчатися саме на цій ОП, про що свідчать мотиваційні презентації (листи) вступників, які вони подають разом з документами під час вступу, а потім продовжують розвивати протягом усього навчання під час виконання завдань з д-н та написання магістерської роботи. У Правилах прийому (на перспективу участі у конкурсі НАДС) також враховано Порядок прийому на навчання за ОП підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», затверджений постановою КМУ від 29.07.2009 №789. На ОП здійснюється діяльність у рамках програм академічної мобільності, але поки ще без офіційного визнання результатів навчання. У здобувачів є можливість узяти участь у заходах з підвищення кваліфікації, що проводяться профільними підрозділами інших ЗВО, у т.ч. зарубіжних. У рамках міжнародної кредитної мобільності здобувачі можуть брати участь у міжнародних проєктах. Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема за програмами академ. мобільності, а також отриманих у неформальній та інформальній освіті, регламентується внутрішніми організаційно-розпорядчими документами, розміщеними на сайті у вільному доступі, і є чітко визначеними та зрозумілими для здобувачів. У попередні роки є приклади, коли здобувачі брали участь у відповідних програмах і проєктах, втім потреби у перезарахуванні результатів навчання у них не було. За результатами зустрічей зі здобувачами ЕГ дійшла висновку, що задокументовані приклади визнання результатів навчання на даній ОП відсутні за причини недостатньої зацікавленості здобувачів у цього роду діяльності, що тільки підтверджує їх задоволеність ОП та її освітніми компонентами.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ з'ясувала, що під час реалізації ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» застосовуються форми та методи навчання і викладання, які забезпечують досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, зокрема: лекції-бесіди, що мають інтерактивний науково-пізнавальний характер, мультимедійні заняття, дистанційні заняття, презентації, дискусії, кейс-стаді, ділові, рольові та імітаційні ігри, громад. слухання, робота в міні-аналітичних групах, мозкові штурми, пошук рішень, скрайбінг, коучінг, проєкти тощо. Форми організації навчання визначені у розділі 6 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», затвердженому наказом в.о. президента від 14.06.2021 р. № 300, яке розміщене на сайті університету (<https://bit.ly/3Wkb77h>). Навчання за ОНП є: студентоцентрованим; проблемно-орієнтованим; орієнтованим на результат, формування й розвиток навичок самостійного пошуку наукових, нормативних та інших джерел, необхідних для їхньої критичної оцінки та формулювання відповідних висновків. Студентоцентрований підхід в організації освітнього процесу забезпечується через реалізацію принципів академічної свободи, зокрема через формування студентами індивідуальних навчальних планів та забезпечення права на вибір освітніх компонентів навіть з інших ОП. Рівень задоволеності студентів методами навчання і викладання підтверджується регулярними опитуваннями (<https://bit.ly/3ZBXNoG>). Варто зауважити, що на сайті університету розміщено статистику опитувань за 2018-2020 роки (<https://bit.ly/3Xm3Y7w>), а результати останніх опитувань, які здійснювались з 28 листопада до 9 грудня 2022 року очевидно ще перебувають на стадії опрацювання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ проаналізувала наведені на сайті (<https://bit.ly/3QLOSWq>) силабуси навчальних дисциплін та з'ясувала, що вони містять інформацію про обсяг освітньої компоненти у кредитах та годинах, семестр, у якому викладається дисципліна та інформацію про форму підсумкового контролю. Крім того у силабусі наведено інформацію про автора та викладачів дисципліни включно з інформацією про час і місце, де можна отримати консультації щодо дисципліни. Також силабус містить опис дисципліни, у тому числі інформацію про мету і очікувані результати навчання. Важливе місце у силабусі відведено списку літератури, яку необхідно опрацювати (загальний список і в розрізі тем), а також додаткові джерела – обов'язкові для ознайомлення. Варто зауважити незначну кількість рекомендованих джерел, які опубліковані упродовж останніх років. Темі лекційних занять у силабусі подаються з інформацією про кількість годин, а також переліком питань, які будуть розглядатися. Тематика практичних семінарів наводиться із прив'язкою до тематики лекцій. Окрім того, силабус містить завдання для виконання творчої роботи (аналітичної записки), а також основні вимоги до її виконання (розмір шрифту, інтервали тощо), включно із зразком оформлення титульної сторінки. Наводиться також інформацію про структуру підсумкового іспиту (його форму, час на виконання та засоби, якими можна користуватися). Варто відзначити детальний опис системи оцінювання (вказано кількість балів, які студент отримує за кожне практичне завдання та захист творчої роботи (аналітичної записки). Також наведено критерії складання іспиту та приведений приклад тестового завдання. Описана система оцінювання у балах (від 100 до 0), літерах (від «А» до «F») та оцінках (від «відмінно» до «неприйнятно»). Варто зазначити, що силабус чітко визначає вимоги відвідування занять та умови відпрацювання пропущених занять. Окрім того у силабусі зазначено умови, за яких студенти можуть отримати додаткові бали (тези доповідей, статті у фахових виданнях та статті в іноземних рецензованих виданнях). Також в силабусах наведена інформація про важливість дотримання принципів академічної доброчесності та вимоги до поведінки студента. Наводиться також інформація для студентів з особливими потребами та контакти, за якими студенти можуть отримати методичну підтримку. Наприкінці силабусу розміщена інформація про важливі дати («дедлайни»), зокрема про час подання на кафедру творчої роботи, відпрацьованих практичних занять, документів для нарахування додаткових балів тощо. Завершується силабус підписом завідувача кафедри та інформацією про рішення кафедри (дата, номер протоколу), яким затверджений силабус. Таким чином ЕГ вважає, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ під час зустрічей з науково-педагогічними працівниками та гарантами, а також здобувачами освіти з'ясувала, що поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми забезпечується дотриманням обраного напрямку (сфери) досліджень публічного управління та адміністрування починаючи від вступу на навчання (виконання мотиваційного листа), виконання творчих робіт (аналітичних записок) та курсових робіт під час опанування програми та виконання кваліфікаційної роботи на завершальному етапі навчання. Окремі здобувачі вищої освіти змінювали напрям (сферу) досліджень під час навчання, але, в переважній більшості студенти дотримуються одного напрямку (сфери) від початку навчання за ОНП до його завершення. Матриці відповідності програмних компетентностей (ЗК, СК) компонентам ОНП і забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП упорядковують поєднання навчання і досліджень у систему. Дослідження та опублікування їх результатів (тези доповідей, статті у фахових виданнях та статті в іноземних рецензованих виданнях) надають здобувачам право на отримання додаткових рейтингових балів, про що згадано в силабусах дисциплін (<https://bit.ly/3QLOSWq>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час зустрічей з науково-педагогічними працівниками та за результатами аналізу силабусів дисциплін ЕГ з'ясувала, що зміст освітніх компонентів постійно оновлюється, зокрема з урахуванням тенденцій розвитку науки та практики публічного управління та адміністрування. Зокрема окремі науково-педагогічні працівники (Тертичка В.В.) активно долучалися до розробки програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та впроваджували її контент у відповідні освітні компоненти. Крім того на оновлення змісту освіти ОП, що акредитуються значний вплив має активне залучення практиків до викладання окремих тем чи навчальних дисциплін. Також ініціаторами оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик виступають НПП, стейкхолдери і здобувачі через можливість подати свої обґрунтовані пропозиції шляхом заповнення відповідних анкет (<https://bit.ly/3HfR9WQ>, <https://bit.ly/3Xl3UFj>, <https://bit.ly/3J6Uzwe>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація освіти, з метою посісти провідне місце серед університетів Європи та світу; налагодити плідну наукову, освітню, інформаційну та культурну співпрацю з міжнародним науково-освітнім середовищем, є пріоритетом у, визначеним у розділі 4 «Міжнародність» Стратегії розвитку НаУКМА на 2015-2025, яка розміщена на сайті університету (<https://bit.ly/3QKX7SA>). Для здобувачів вищої освіти університету створено умови для академічної мобільності мобільності (<https://bit.ly/3HgGZ8c>) – навчання, викладання, стажування або проведення

наукової діяльності в іншому ЗВО на території України чи поза її межами. Зокрема в університеті напрацьовано низку відповідних положень: про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність бакалаврів, магістрів; про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти; про порядок участі у програмах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти НаУКМА (<https://bit.ly/3p8xX3T>). Проте під час зустрічей із здобувачами освіти за ОНП, що акредитується ЕГ не отримала від них конкретних прикладів використання ними можливостей академічної мобільності. Окремі студенти це пояснювали «ковідними» обмеженнями та сучасними умовами повномасштабної війни, що не сприяє участі у відповідних програмах академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЕГ вважає такою, що відповідає взірцевому характеру практику університету щодо високого рівня врахування контексту воєнного стану в Україні при організації освітнього процесу за ОП «Комунікації в демократичному врядуванні». Зокрема в НаУКМА передбачено зарахування як практики здійснення здобувачами освіти волонтерської діяльності. Крім того університет врахував умови військового стану при організації освітнього процесу (наказ від 29.03.2022 № 138 «Про особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану» - <https://bit.ly/3HcZaMh>) та при проведенні заліково-екзаменаційних сесій (наказ від 25.11.2022 № 447 «Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану» - <https://bit.ly/3XjtKJP>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує уніфікувати вигляд (структуру) силабусів навчальних дисциплін ОП «Комунікації в демократичному врядуванні», зокрема використати однакові вимоги до змістового наповнення та стилю оформлення, оскільки для різних освітніх компонентів вони мають різний вигляд та структуру. ЕГ вважає за доцільне звернути увагу на списки рекомендованих джерел, зокрема доповнити їх літературою останніх років видання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ вважає, що ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» за критерієм «4. Навчання і викладання за освітньою програмою» має повну відповідність. Недоліки відсутні, а висловлена рекомендація не потребує значних зусиль для її впровадження.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти загалом є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення ними результатів навчання для освітніх компонентів. Нормативно форми контрольних заходів та узагальнений опис критеріїв оцінювання закріплені в офіційних нормативно-правових документах, а саме в «Положенні про організацію освітнього процесу» [наказ від 14.06.2021 № 300], «Положенні про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти» [наказ від 29.12.2021 № 643], «Положенні про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти» [наказ від 06.07.2022 № 250], «Положенні про кваліфікаційну/магістерську роботу студента» [наказ від 02.03.2020 № 95], які перебувають у вільному доступі (<https://is.gd/NcdBL6>). Окрім цього, дана інформація розміщена в силабусах навчальних дисциплін, які розміщені на сайті Києво-Могилянської школи врядування (<https://is.gd/TdKjFB>) та у системі DistEdu (<https://is.gd/XZXNJF>). В процесі опитування експертною групою здобувачів вищої освіти було встановлено, що форми та критерії контрольних заходів загалом доступні, зрозумілі, вчасно доводяться до відома магістрів. Здобувачі підтвердили, що на першому занятті з кожної дисципліни викладач оголошує та роз'яснює форми поточних та підсумкових контрольних заходів, а також критерії оцінювання знань, умінь та навичок. У процесі роботи експертної групи з

науково-педагогічним персоналом було з'ясовано, що серед форм і методів контролю, які використовуються на ОНП, є також усне та письмове опитування, тестування, перевірка результатів виконання проєктів, практичних і творчих завдань. Через платформу DistEdu забезпечено прозорість процесу оцінювання для магістрів. Під час резервної зустрічі функціонал платформи було презентовано гаранткою ОНП Ільченко-Суйвою Л.В.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти України другого (освітньо-професійного) рівня за ступенем магістра в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» затверджено наказом МОН від 04.08.2020 № 1001. Окрім цього, форми атестації здобувачів вищої освіти здійснюються відповідно до Розділу IX «Положення про організацію освітнього процесу», «Положенні про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти», «Положенні про кваліфікаційну/магістерську роботу студента», які перебувають у вільному доступі (<https://is.gd/NcdBL6>). Відповідно до ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» (<https://is.gd/2cFdYo>) атестація має відбуватися у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи з акцентом на комунікаційний компонент та єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (<https://is.gd/islkWV>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється графіком навчального процесу, який визначає календарні терміни екзаменаційних сесій. У ЗВО процедура проведення контрольних заходів регламентована Розділом VII «Положення про організацію освітнього процесу», «Положенням про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти». Здобувачі вищої освіти мають доступ до такого графіку через веб-сайт ЗВО (<https://is.gd/XGfgnm>). Порядок та система оцінювання зазначаються в силабусах навчальних дисциплін (<https://is.gd/TdKjFB>). Бесіда зі здобувачами освіти, а також результати опитувань, показали, що магістри добре обізнані у правилах проведення контрольних заходів. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується дотриманням нормативної бази, критеріїв оцінювання результатів навчання відкритості та публічності, що підтверджено опитуванням на фокус-групах з НПП і здобувачами вищої освіти. У ЗВО порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу», «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти», «Положенням про апеляційну комісію» (<https://is.gd/NcdBL6>). У випадку виникнення конфліктних ситуацій здобувачі вищої освіти можуть звернутися безпосередньо або анонімно, залишивши повідомлення у скриньці довіри до деканату. Випадків конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів здобувачами ОНП через неохочість викладачів не зафіксовано. Повторне проходження контрольних заходів регулюється Розділом VII «Положення про організацію освітнього процесу». Згідно з Положенням повторне складання іспитів (заліків) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни. Прозорість форм проведення контрольних заходів, порядку повторного проходження контролю, оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів, об'єктивність екзаменаторів були підтверджені магістрами під час онлайн-зустрічі та їхнього опитування (<https://is.gd/nq4az7>). Для здобувачів та викладачів у ЗВО функціонує платформа DistEdu, яка забезпечує освітній процес в дистанційних умовах (<https://is.gd/XZXNJJ>). Під час огляду матеріально-технічної бази експерти переконалися у наповненні навчально-методичного забезпечення дисциплін ОП у системі електронного навчання, що є зручним для викладачів у проведенні контрольних заходів для учасників освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО послідовно реалізує політику забезпечення академічної доброчесності. Питання академічної доброчесності у академії регулюється «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти» (<https://is.gd/sXZ8WA>), «Кодексом етики» (<https://is.gd/gE2m7s>). У п. 3 «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти» зазначено, що порушенням академічної доброчесності вважається самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво. Вчинення здобувачем освіти будь-якого порушення зазначеного у Положенні передбачає повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із академії; позбавлення наданих академією пільг з оплати навчання. При перевірці дипломних робіт на плагіат у ЗВО передбачено застосування платного онлайн-сервісу через програму Антиплагіат, використання якої здійснюється на підставі укладеної угоди від 15.04.2019 з «ТОВ «Антиплагіат»» (<https://is.gd/nRxozY>). У бесіді із здобувачами освіти та науково-педагогічними

працівниками з'ясовано, що академія популяризує академічну доброчесність через проведення викладачами навчальних дисциплін, науковими керівниками консультацій, бесід. Переважна більшість учасників освітнього процесу розуміє ці питання. Крім цього, здійснюється онлайн-опитування серед магістрів щодо ставлення та дотримання принципів академічної доброчесності (<https://is.gd/nq4az7>). За цією освітньою програмою був факт порушення академічної доброчесності, за який зі складу студентів була відрахована здобувачка ОНП С.С.Забуга [наказ від 07.07.2022 № 750-с]. Тому, експертна група рекомендує посилити інформування здобувачів вищої освіти щодо основ академічної доброчесності шляхом періодичного проведення тренінгів, семінарів та воркшопів.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявні чіткі, зрозумілі і прозорі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти. Має місце доступність та обізнаність усіх учасників освітнього процесу з процедурою проведення контрольних заходів. Наявні чіткі та зрозумілі процедури перескладання результатів контрольних заходів для здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недоліком є наявність фактів щодо порушення академічної доброчесності за цією освітньою програмою. Експертна група рекомендує ЗВО з метою формування культури академічної доброчесності необхідно посилити її інформування та дотримання учасниками освітнього процесу шляхом періодичного проведення тренінгів, семінарів та воркшопів..

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання принципів академічної доброчесності щодо даної ОНП відповідають критерію 5. Виявлений недолік (наявність ситуацій щодо порушення академічної доброчесності за цією освітньою програмою) не є суттєвим, бо цей напрям роботи можна покращити шляхом періодичного проведення тренінгів та воркшопів. Даний недолік може бути усунутий в стислий термін. Адміністрація та наукові керівники ЗВО висловили готовність до його подолання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ здійснила аналіз професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» та з'ясувала, що до викладання залучаються доктори і кандидати наук, які мають вчене звання професора та доцента та відповідну освіту. Окрім штатних викладачів (Льченко-Сюйва Л.В., Карапетян А.О., Кисельова Т.С., Кілієвич О.І., Костюченко Т.С., Рябцев Г.Л., Тертичка В.В.) до реалізації освітнього процесу залучені також сумісники (Василевська Т.Е., Коліушко І.Б.) та гостьові викладачі (перелік гостьових викладачів наведений на сайті -<https://bit.ly/36qX4sc>). ЕГ з'ясувала, що в університеті діє програма підвищення кваліфікації викладачів (наказ від 26.06.2020 № 192, <https://bit.ly/3EV61WT>), відповідно до якого базовий курс підвищення кваліфікації пройшли всі штатні науково-педагогічні працівники (<https://bit.ly/3VDu1pK>), зокрема ті, які залучені до реалізації ОНП, що акредитується.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час он-лайн комунікації з науково-педагогічними працівниками ЕГ з'ясувала, що в університеті практикується укладання довгострокових контрактів (переважно на 5 років) з викладачами, що сприяє підвищенню рівня їхнього

професіоналізму для успішної реалізації освітніх програм. Процедури конкурсного добору визначені відповідним Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу (наказ від 14.06.2020 № 126, <https://bit.ly/3AUdDsR>), є прозорими та зрозумілими для науково-педагогічних працівників. Відповідно до п. 3.1 наказу № 126, оголошення про проведення конкурсу, терміни й умови його проведення публікуються у засобах масової інформації не пізніше ніж за 60 днів до закінчення терміну перебування особи на посаді. Крім того, відповідно до п. 3.2. цього ж наказу, оголошення про проведення конкурсу доводиться до відома всіх співробітників НаУКМА шляхом розміщення на сайті НаУКМА. Гостьові лектори (<https://bit.ly/36qX4sc>) залучаються як правило на умовах погодинної оплати праці, або як сумісники.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час он-лайн комунікації з роботодавцями ЕГ з'ясувала високий рівень їх залучення до організації та реалізації освітнього процесу за ОП, що акредитується. Зокрема університет залучає як представників органів публічної влади (секретаріат КМУ, апарат ВРУ, Міноборони, Мінветеранів, Мінрегіон) так і представників громадського сектору та міжнародних організацій (програма USAID DOBRE, програма EGAP Фонду Східна Європа, Асоціація ОТГ). Також з'ясовано, що окремі роботодавці залучаються до реалізації освітніх програм в якості гостьових лекторів (<https://bit.ly/36qX4sc>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Університет залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Зокрема ЕГ з'ясовано, що формами залучення практиків до освітнього процесу найчастіше є їх запрошення як гостьових лекторів (<https://bit.ly/36qX4sc>), участь їх в підсумковій атестації здобувачів вищої освіти в якості голів екзаменаційних комісій (щодо захисту магістерських кваліфікаційних робіт) та ін. До аудиторних занять залучалися: М.Орищина, Мінрегіон; Т. Андрійчук, Секретаріат КМУ; Р. Стадник, Секретаріат КМУ; К. Смаглий, Дипакадемія; Д. Стадніченко, Школа дизайну; Д. Золотухін, колишній заступник Міністра інформаційної політики; В. Купрій, колишній перший заступник Голови НАДС; В. Тимощук, співавтор закону України "Про адміністративні послуги". Гостьові лекції/зустрічі зі студентами проводили: Б. Грабе, Університет Індіани; Р. Кравчук, Університет Індіани; Б.Кравченко, засновник науки державного управління в Україні; Р. Антюхов, МОЗ; Я. Бережний, ГНЕУ ВРУ; П. Булгак, Апарат ВРУ; Г. Вишлінський, РПП; А. Геращенко, голова селищної ради; М. Голуб, EU in Ukraine; О. Гончарук, экс-Прем'єр-Міністр України; С. Замідра, голова селищної ради; Р. Кіфлюк, Нацрада з питань телерадіомовлення; Р. Кобець, Європейський інформаційно-дослідницький центр; Т. Ковтун, заст. Держсекретаря КМУ; С. Карелін, EGAP; В. Мазярчук, Рахункова палата; О. Рябуха, Мінцифри; К. Сидорчук, Transparency International Ukraine; Д. Соболев, МОЗ; О. Стародубцев, Prozorro та ін.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми, зокрема в НаУКМА реалізується Концепція професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників (наказ від 06.07.2018 № 298, <https://bit.ly/3gtC6hS>). Відповідно до наказу № 298 в університеті утворено раду з розвитку викладачів - колегіальний орган, що складається з представників всіх факультетів, і який розробляє і подає на розгляд Вченій раді пропозиції щодо розробки нових, зміни та оновлення поточних положень та політик НаУКМА, що регулюють підвищення кваліфікації, а також розвиток викладачів та адміністративного персоналу. Крім того утворено Центр професійного розвитку викладачів у рамках Центру забезпечення якості освіти, який здійснює створення програм та управління процесом підвищення кваліфікації викладачів у НаУКМА, у тісній співпраці з іншими підрозділами, що також працюють в цьому напрямку (writing center, наукова бібліотека, підрозділи з впровадження проекту цифрового університету, тощо). Політику підвищення кваліфікації та стажування внорено (наказ від 30.12.2020 № 532, <https://bit.ly/3VBUqEg>). Відповідно до цього наказу (п. 1.7), науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень, проте не рідше одного разу на п'ять років. Викладачі можуть самостійно обирати конкретні види, форми, напрями, терміни підвищення кваліфікації та/або стажування, а також суб'єктів надання відповідних освітніх послуг, з урахуванням рекомендацій кафедри, результатів опитування студентів та власних наукових та викладацьких інтересів. В університеті діє відповідна програма (наказ від 26.06.2020 № 192, <https://bit.ly/3EV6lWT>), яка охоплює «Настановче навчання для викладачів» в обсязі 1 кредиту ЕКТС; «Базовий курс» в обсязі 5 кредитів ЕКТС; «Інноваційний курс» в обсязі 5 кредитів ЕКТС. Відповідні курси підвищення кваліфікації пройшли усі штатні викладачі ОНП, що акредитується (<https://bit.ly/3VDu1pK>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Університет організує щорічні конференції викладацької майстерності, тренінги Центру забезпечення якості освіти (<http://bit.ly/3VATmjS>). Робота Центру щодо підвищення кваліфікації викладачів включає тренінги, зустрічі, конференції та курси для професійного розвитку й підвищення кваліфікації. На запит НПП, кафедр та факультетів Центр забезпечення якості освіти та Центр електронної освіти проводить заходи з метою допомогти викладачам оволодіти компетентностями, необхідними для організації належного навчання здобувачів. Перелік виданих сертифікатів на сайті університету (<https://bit.ly/3Wogpyt>) підтверджую постійність проведення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Крім того під час зустрічей з науково-педагогічним персоналом ЕГ з'ясувала, що в університеті ефективно функціонує система матеріального стимулювання викладачів за чіткими критеріями оцінки їх роботи. Зокрема існують доплати за публікаційну активність, зокрема за опублікування статей в міжнародних рецензованих фахових виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science», що теж стимулює розвиток наукової та викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Активне залучення роботодавців до реалізації ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні», зокрема представників органів публічної влади (секретаріат КМУ, апарат ВРУ, Міноборони, Мінветеранів, Мінрегіон) та представників громадського сектору та міжнародних організацій (програма USAID DOBRE, програма EGAP Фонду Східна Європа, Асоціація ОТГ). Позитивною є практика залучення викладачів за ланцюжком – гостьовий лектор, сумісник, штатний працівник.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує ширше використовувати можливості для матеріального стимулювання науково-педагогічних працівників, які передбачені нормативними документами університету. Зокрема реалізовувати на практиці норму наказу від 30.12.2020 № 531 «Про введення в дію Положення про гаранта освітньої/освітньо-наукової програми у НАУКМА» (<https://bit.ly/3CZ17tg>) в частині забезпечення права гаранта на внесення пропозицій щодо заохочення працівників, які залучені до реалізації відповідної ОНП (п. 4.1 згаданого наказу). Також варто застосовувати на практиці норми Правил внутрішнього розпорядку (<https://bit.ly/3WiEpTt>) щодо оплати у подвійному розмірі за роботу у вихідний (п. 3.5.), оскільки освітній процес (аудиторні заняття) за програмами, що акредитуються здійснюється у суботу та неділю.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ дійшла висновку, ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» за критерієм «6. Людські ресурси» має повну відповідність та взірцевий характер. Недоліки відсутні, а висловлена рекомендація не потребує значних зусиль для її імплементації.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази експертам було презентовано гарантом ОП Ільченко-Сюйвою Л.В. та керівником відділу матеріально-технічного забезпечення ЗВО Шейко Т.Е. через онлайн-конференцію. Гарант ознайомила з технічними можливостями як організувати роботу платформи DistEdu, на якій розміщено навчально-методичні матеріали ОП. В університеті є достатній рівень забезпечення навчальними аудиторіями, кабінетами з вільним доступом до мережі Інтернет, а також комп'ютерним та мультимедійним обладнанням. Окрім цього, є комп'ютерні класи, аудиторія Центру кар'єри та працевлаштування студентів та випускників, аудиторія для тренінгів. Магістри за зазначеною ОП мають вільний доступ до усієї інфраструктури університету. Відеозвіт подано на офіційному YouTube каналі Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича (<https://is.gd/Gh9sRZ>). Наявна бібліотечна мережа з центрами в Бібліотеці Антоновичів (<https://is.gd/F3C2r7>) та Американській бібліотеці ім. В. Китастого (<https://is.gd/myi4dB>), у фондах яких є література для підготовки здобувачів за ОП. У приміщеннях

читальних залів є wi-fi та доступ до наукометричних баз даних (в ході розмови підтвердили здобувачі). Електронний варіант навчально-методичного забезпечення (ресурси освітніх компонентів, розроблені викладачами, науково-дослідницькі роботи здобувачів) розміщено у вільному доступі на репозитарію університету (<https://is.gd/F7gGzV>). Соціальні умови забезпечуються наявністю чотирьох гуртожитків, медчастини, культурно-мистецького центру, кінозали, актової зали, спортивної бази, Трапезної і двох студентських їдалень. Про вільний доступ до вищезазначеної інфраструктури підтвердили магістри та представник студентського самоврядування (під час онлайн-зустрічі). Усі будівлі та приміщення знаходяться в гарному стані з виконаними косметичними та капітальними ремонтами. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях. У ЗВО є можливості для викладачів і здобувачів проводити і проходити відповідно дистанційне навчання та вебінари в стінах університету: є стаціонарні комп'ютери з вебкамерами, аудіоколонками, мікрофонами і навушниками. ЕГ вважає, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягненню визначених цілей ОП та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти ЗВО під час освітнього процесу мають право на безоплатне користування бібліотекою, інформаційними, навчальними, науковими фондами, комп'ютерними класами тощо. У навчальних аудиторіях та читальних залах бібліотеки є wi-fi. Викладачам та здобувачам освіти надано безкоштовний доступ до ресурсу MS Office 365; корпоративної пошти; бібліотечної мережі (<https://is.gd/F3C2r7>; <https://is.gd/myi4dB>), інституційного репозитарію (<https://is.gd/F7gGzV>); ресурсів системи дистанційного навчання DistEdu (<https://is.gd/Amdiv1>), де є широкий асортимент літератури, навчальних матеріалів, праць та методичних рекомендацій. Учасникам освітнього процесу надано безкоштовний доступ до наукометричних платформ Scopus та Web of Science. Під час зустрічей із здобувачами вищої освіти, студентським самоврядуванням, академічним персоналом і адміністрацією університету та відповідно до результатів опитування (<https://is.gd/SPCJc3>) було встановлено, що доступ викладачів і аспірантів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання за освітньою програмою, є вільним і безоплатним.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

«Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/4q6B2X>) та «Положенням про службу нагляду за безпечним технічним станом будівель, споруд та інженерних мереж» (<https://is.gd/DafoRK>) регулюється процес забезпечення безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Під час проведення акредитації експертній групі було презентовано огляд матеріально-технічної бази, що підтвердив наявність медичного пункту, бібліотек, комп'ютерних класів, гуртожитку, актової зали тощо. В приміщеннях ЗВО встановлені пожежна сигналізація, засоби пожежогасіння, на входах в університет проводиться температурний скринінг, встановлені санітаїзери, забезпечена присутність охоронців. З інфраструктурою університету також можна ознайомитись на офіційному YouTube каналі Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича (<https://is.gd/Gh9sRZ>). Здобувачі ОП забезпечені гуртожитком, який має умебльовані кімнати, місця для приготування їжі, санвузли (<https://is.gd/G7Qkw9>). У коридорах навчального корпусу та гуртожитку знаходяться вогнегасники, є план евакуації у випадку пожежі. Наявні відпочинкові зони. У ЗВО працює медичний кабінет та ізолятор. Фахові консультації надає штатний психолог. Для профілактики COVID-19 ведуться просвітницькі заходи. Корпуси академії обладнані укриттям, де навчальний процес може продовжуватись в умовах повітряної тривоги. Для дистанційного навчання використовується платформа DistEdu (<https://is.gd/Amdiv1>). У ЗВО є практика моніторингу потреб та інтересів магістрів та працівників через опитування (в тому числі й анонімні через скриньку довіри університету як посилення «Контакти» на сторінці ОП) (<https://is.gd/UiOeyo>). Проте під час зустрічі із здобувачами ОП, було з'ясовано, що анкетування не проводились у 2022 році. Тому експертна група рекомендує систематично проводити опитування щодо виявлення рівня задоволеності студентів освітнім середовищем, їх потреб та інтересів. Разом з тим, ЕГ констатує, що освітнє середовище ЗВО є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти; на ОП створено сприятливий психологічний клімат, завдяки чітко налагодженій співпраці магістрів, викладачів, адміністрації, структурних підрозділів і служб університету.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі вищої освіти задоволені якістю індивідуальної взаємодії з викладачами, кафедрами, іншими структурними підрозділами ЗВО, що було підтверджено на онлайн-зустрічі. Вони зазначили, що вся необхідна їм інформація знаходиться у вільному доступі на сайті університету. Так, структура ЗВО для всіх учасників освітнього процесу є чіткою і зрозумілою. На ОП підтримка здобувачів освіти під час використання технологій дистанційного навчання регулюється «Положенням про дистанційне навчання», «Положенням про електронну освітню платформу DistEdu (Moodle) та Систему управління дистанційним навчанням» (<https://is.gd/Tu8eec>). Під зустрічей з магістрами, викладачами було з'ясовано, що дистанційне навчання відбувається через надання вільного доступу до

ресурсу MS Office 365, спеціалізованих платформ Serpstat, GoogleAnalytic, ARIS Cloud, Creately, Canva; ліцензованих програм Marketing Analytic, Microsoft Teams та Zoom. Також позитивним є використання електронної системи навчання DistEdu, особливо в умовах карантину та сучасної безпечної ситуації в країні (<https://is.gd/Amdiv1>). Магістри знають процедуру звернення до відповідних структурних підрозділів при виникненні ситуацій, пов'язаних як з навчанням, так і в разі виникнення питань з особистого характеру. Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована в університеті через діяльність центру дослідження медіації та діалогу (<https://is.gd/hPdsse>), центру психічного здоров'я та психосоціального супроводу (<https://is.gd/Ciodvg>) та відділу по роботі зі студентами (<https://is.gd/l8LmdN>). Соціальну підтримку на ОП забезпечують органи студентського самоврядування (<https://is.gd/l4Ad3N>), центр соціальної роботи, адаптації та підтримки студентів (<https://is.gd/Tu8eSC>), центр соціально-психологічної адаптації (<https://is.gd/DuqDOU>), центр дослідження конфліктів та психоаналізу (<https://is.gd/yn51y1>), відділ по роботі зі студентами (<https://is.gd/l8LmdN>). Психологічну підтримку в академії реалізує штатний психолог. Взаємостосунки здобувачів вищої освіти із ЗВО з організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через куратора, працівників кафедр, скриньку і телефон довіри.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Академія створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються на ОП. Дане право на освіту забезпечується п.8 «Правил прийому» (<https://is.gd/W6twEX>), «Положенням про організацію освітнього процесу», «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» (<https://is.gd/4q6B2X>). Під час огляду матеріальної бази ЕГ було показано пандуси до входу в навчальний корпус, зазначено, що є кнопка виклику чергового. Пороги в корпусі – в рамках допустимих норм, обладнано туалет для осіб з особливими освітніми потребами; забезпечено віддалений доступ до електронних ресурсів бібліотеки, обладнана стоянка для транспортних засобів, передбачений заїзд на візках до входу в будівлю. Слід зазначити, що на ОП в даний час не навчаються особи з особливими освітніми потребами. ЕГ відзначає, що необхідно продовжувати покращувати умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами: крім реалізації вищезазначених ініціатив, потрібно створити кімнату для матері й дитини.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЗВО регламентує процедури вирішення конфліктних ситуацій таким документом, як «Кодекс етики Національного університету «Кієво-Могилянська академія»» (<https://is.gd/gE2m7s>). Відповідно до нього здобувач, або викладач у випадку виникнення конфліктних ситуацій може подати скаргу протягом 30 днів з дня вчинення діяння або з дня, коли стало відомо про його вчинення наступним чином: в електронному вигляді на поштову скриньку декана студентів або керівника студентського відділу кадрів; у письмовому вигляді до скриньки для письмових скарг у відділі по роботі зі студентами, у студентському відділі кадрів, а також офісі психолога-консультанта. Конфліктні ситуації, пов'язані з сексуальними домаганнями та дискримінацією регламентовані «Положенням щодо політики попередження і боротьби з сексуальними домаганнями» (<https://is.gd/HqPDuE>). Здобувач або викладач може подати скаргу у письмовій формі в електронному або паперовому вигляді до Комітету з попередження і боротьби із сексуальними домаганнями (<https://is.gd/HqPDuE>), або до Відділу по роботі зі студентами (<https://is.gd/l8LmdN>). Серед магістрів проводяться опитування, які містять питання щодо корупції, сексуального домагання, дискримінації прав, виявленню випадків булінгу тощо (<https://is.gd/SPCJe3>). Під час онлайн-зустрічей усі стейкхолдери засвідчили відсутність конфліктних ситуацій пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією під час навчання на ОНП та поінформованість про необхідну послідовність дій в разі виникнення таких ситуацій. З огляду на відсутність таких ситуацій в ЗВО, експертам не вдалось переконатись в дієвості розроблених в університеті вищезазначених процедур.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я магістрів ОНП. Наявні школа охорони здоров'я, центр психічного здоров'я та психосоціального супроводу, центр дослідження медіації та діалогу, які створюють умови для успішного навчання та допомагають вирішувати моральні й психологічні проблеми магістрів. Заклад підтримує політику врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо). Систематична робота адміністрації, ректорату, академічного персоналу, здобувачів вищої освіти над покращенням якості провадження освітнього процесу. Перевагою ОП є навчальна платформа DistEdu. Членами ЕГ вітається наявність посади штатного психолога та медичного пункту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною є: відсутність опитування щодо виявлення рівня задоволеності студентів освітнім середовищем, їх потреб та інтересів у 2022 році. Тому експертна група рекомендує систематично проводити опитування серед здобувачів вищої освіти щодо виявлення рівня їх задоволеності освітнім середовищем, інтересів та потреб.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом прослідковується відповідність Критерію 7, дані відповідають рівню В. Академія підтримує політику врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо). Виявлений недолік не є суттєвим та може бути усунутий в короткий час. Адміністрація ЗВО висловила готовність до його усунення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Аналіз внутрішнього забезпечення якості в НаУКМА свідчить, що ЗВО виробив відповідну політику, яка є публічною і базується на системі менеджменту якості. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми здійснюється відповідно до нормативних документів (<https://is.gd/4Tiu7v>): Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання, Концепції забезпечення якості освіти, Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА, затвердженим наказом № 299 від 06.07.2018 р.), «Положенням про гаранта освітньої/освітньо-наукової програми у НаУКМА» (<https://bit.ly/3CZ17tg>), введеного в дію наказом №531 від 30.12.2020. ЗВО забезпечує збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління ОНП. Під час візиту до ЗВО було з'ясовано, що в університеті проводиться постійний моніторинг ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Налагоджена робота щодо залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду освітньої програми. ЗВО вживає заходів щодо заохочення здобувачів за даною ОНП брати активну роль у розвитку освітнього процесу через проведення анкетного опитування для забезпечення їх прав на отримання якісної освіти та врахування пропозицій щодо підвищення якості організації освітнього процесу. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що їх задовольняє представлена ОНП. Здобувачі вищої освіти активні у процесах забезпечення її якості як партнери.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі із роботодавцями було з'ясовано, що вони залучаються у якості консультантів до перегляду ОНП. Представники роботодавців забезпечують бази практики для здобувачів вищої освіти, також залучені до освітнього процесу за даною ОНП у якості гостей викладачі та керівників підготовкою кваліфікаційних робіт. Представники роботодавців підтвердили зацікавленість у випускниках, що мають певні компетентності з державного управління, місцевого самоврядування, децентралізації та висловили бажання активного, системного залучення до роботи щодо удосконалення освітнього процесу. Таким чином, експертна група пересвідчилася, що залучення роботодавців фактично відбувається.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Університет співпрацює та підтримує тісні взаємозв'язки з випускниками, з метою отримання їх відгуку щодо достатнього рівня їх знань та навичок та пропозицій щодо покращення навчального процесу. Так, в НаУКМА функціонує Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників (<https://jcs.ukma.edu.ua/>), що здійснює Інформаційну підтримку процесу рекрутингу: вакансії компаній, програми стажування, проводить інформаційно-рекрутингові заходи, тренінгові семінари, майстер-класи для студентів та випускників та ін. Беззаперечно позитивним моментом є наявність Інституту Амбасадорів Школи, до якого й входять випускники ОНП. ЕГ рекомендує ЗВО наповнити вкладку на сайті Школи (<http://kmsgov.ukma.edu.ua/uk/home/kmsgov-spilnota/mpa-graduates-portfolio>) траекторіями працевлаштування студентів і випускників ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності регламентується нормативними документами: Концепцією внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання, Концепцією забезпечення якості освіти в НаУКМА; Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти; Про затвердження документів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін. В процесі спілкування з учасниками освітнього процесу та керівництвом ЗВО члени ЕГ ознайомились із фактологічною базою моніторингових досліджень якості освіти та освітньої діяльності за ОНП. Здобувачі підтвердили в процесі спілкування наявність системи періодичних опитувань, а також власну участь у цих опитуваннях.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ЗВО ведеться системна робота щодо врахування результатів зовнішнього оцінювання якості вищої освіти у академічному та науковому процесах. Процес перегляду ОНП передбачає зовнішнє обговорення, рецензування потенційними роботодавцями, академічною спільнотою зовнішніх ЗВО, провідними науковцями та громадськістю. У відомостях самооцінювання зазначено, що ОНП проходила акредитацію за «спрощеною» процедурою, через воєнний стан у країні та отримала «умовну» акредитацію. Проте при перегляді ОНП був врахований досвід проходження акредитації іншими ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості сформована та відчутна. Під час усіх зустрічей було продемонстровано відповідальне ставлення усіх залучених сторін до якості реалізації даної ОНП. Керівництво ЗВО надає підтримку діяльності Школи та здобувачам вищої освіти. В університеті запроваджено оцінювання науково-педагогічних працівників та організуються підвищення кваліфікації; здійснюється періодичний моніторинг та перегляд освітніх програм; популяризується політика академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

На сайті НаУКМА надані посилання на гугл-форми для анкетування, за якими здійснюється опитування здобувачів, випускників, викладачів і стейкхолдерів. Є скриньки для пропозицій щодо удосконалення ОНП. В університеті проводиться моніторинг ОНП. Систематично вносяться зміни до ОНП. При обговоренні питань щодо внесення змін до ОНП консультативну участь беруть представники роботодавців та здобувачів вищої освіти. За результатами зустрічей з менеджментом ЗВО та гарантом ОНП з'ясовано, що в університеті визначено і формалізовано склад та функції учасників системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. На зустрічі викладачі продемонстрували, як проводять власні міні-опитування з дисциплін, що викладають, безпосередньо перед підсумковим контролем (наприклад, ОК4. Вироблення доказової політики). Це сприяє не тільки регулярному удосконаленню ОНП, а й розвитку професійних компетентностей здобувачів, що відповідає інноваційному характеру.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ дійшла висновку, ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» за критерієм «8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми» має повну відповідність та взірцевий характер. Недоліки відсутні.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними на сайті університету (<https://www.ukma.edu.ua/>), зокрема це: Статут (<https://bit.ly/3oMs38p>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/33CIXPu>), Правила внутрішнього розпорядку (<https://bit.ly/3wUezwf>), Кодекс етики (<https://bit.ly/3JTG4qU>), Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти (<https://bit.ly/3rOBqXd>), Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3rOBqXd>), Концепція професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників (<https://bit.ly/3IZKcQo>), Положення про внутрішнє забезпечення якості (<https://bit.ly/3iXlhta>) та ін. В ході проведення акредитаційної експертизи встановлено, що наведені документи застосовуються під час реалізації ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» для громадського обговорення оприлюднений на сайті Києво-Могилянської школи врядування (<https://bit.ly/3Lzu5l2>)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) оприлюднена як на головному сайті університету (<https://bit.ly/3iMZ2tk>) так і на сайті Києво-Могилянської школи врядування (<https://bit.ly/3XnSj8r>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ відзначила належний рівень прозорості та публічності, зокрема нормативна база університету зібрана у відповідному розділі сайту (<https://bit.ly/3Hg2Z3l>) з можливістю легкого пошуку за ключовими словами чи реквізитами, що відповідає інноваційному характеру. Відповідна сторінка сайту (<https://bit.ly/3ZFjmxz>) містить також усі нормативні документи університету, які передбачає право доступу до публічної інформації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Інформація щодо ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» розміщена як на головному сайті університету (<https://www.ukma.edu.ua/>) і продубльована на сторінці Києво-Могилянської школи врядування (<http://kmsgov.ukma.edu.ua/>), однак такий підхід ускладнює процес адміністрування інформації та спричиняє наявності розбіжностей інформації. Окрім того, на думку ЕГ потребує доопрацювання сайт університету в частині зручності пошуку інформації для потенційних вступників, зокрема й на ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні». У ході проведення експертизи ці та інші рекомендації ЕГ щодо критерію 9 враховано (<https://vstup.ukma.edu.ua/>).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ дійшла висновку, ОП «Комунікації в демократичному врядуванні» за критерієм «9. Прозорість та публічність» має повну відповідність та взірцевий характер. Недоліки відсутні, а висловлена рекомендація врахована під час проведення акредитаційної експертизи.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Заїка Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Чикаренко Ірина Аркадіївна

Кіцак Тарас Миколайович

Ткачук Дмитро Геннадійович